

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 10.8.2016
Sayı: 1060

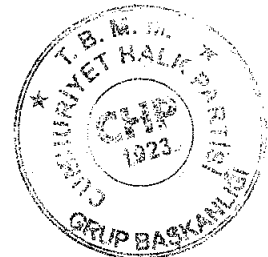
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

5275 Sayılı Ceza Ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 25. Maddesi Hakkında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun teklifim ve gerekçesi ektedir. Gereğini saygılarımla arz ederim.

Av. Dr. Sezgin TANRIKULU

İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon				
Esas Komisyon	Adalet			
Tarih:	22 Ağustos 2016		E.No: 2/1359	
Ysm. Üzm.	Bşk. Yrd.	Başkan	Gn. Sek. Yrd.	Gen. Sek.
TBMM BAŞKANI				

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
10 Ağustos 2016
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
10 Ağustos 2016
No: 69051

GENEL GEREKÇE

Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına mahkum edilenlerle ilgili infaz koşulları 5275 Sayılı Ceza Ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 25. Maddesinde düzenlenmiş olup 25. Maddeye göre:

" (1) Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasının infazı rejimine ait esaslar aşağıda gösterilmiştir:

a) Hükümlü, tek kişilik odada barındırılır.

b) Hükümlüye, günde bir saat açık havaya çıkma ve spor yapma hakkı tanınır.

c) Risk ve güvenlik gerekleri ile iyileştirme ve eğitim çalışmalarında gösterdiği gayret ve iyi hâle göre; hükümlünün, açık havaya çıkma ve spor yapma süresi uzatılabileceği gibi kendisi ile aynı üniteye kalan hükümlülerle temasta bulunmasına sınırlı olarak izin verilebilir.

d) Hükümlü, yaşadığı yerin olanak verdiği ve idare kurulunun uygun göreceği bir sanat veya meslek etkinliğini yürütebilir.

e) Hükümlü, kurum idare kurulunun uygun gördüğü hâllerde ve onbeş günde bir kez olmak üzere (f) bendinde gösterilen kişilere, süresi on dakikayı geçmemek üzere telefon edebilir.

f) Hükümlüyü; eşi, altsoy ve üstsoyu, kardeşleri ve vasisi, belirlenen gün, saat ve koşullar içerisinde onbeş günlük aralıklarla ve günde bir saati geçmemek üzere ziyaret edebilirler.

g) Hükümlü hiçbir suretle ceza infaz kurumu dışında çalıştırılmaz ve kendisine izin verilmez.

h) Hükümlü, kurum iç yönetmeliğinde belirtilenlerin dışında herhangi bir spor ve iyileştirme faaliyetine katılamaz.

ı) Hükümlünün cezasının infazına, hiçbir surette ara verilemez. Hükümlü hakkında uygulanacak tüm sağlık tedbirleri, tıbbî tetkik ve zorunluluklar hariç ceza infaz kurumlarında, mümkün olmadığı takdirde tam teşekküllü Devlet ya da üniversite hastanelerinin tek kişilik ve yüksek güvenliqli mahkûm koğuşlarında uygulanır.

Bu maddeyle, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına mahkum edilmiş olan mahpuslara 'tek kişilik oda sistemi' adı altında hücre hapsi dayatılmakta ve sürekli biçimde tek başına yaşamaya zorlanmaktadırlar. Ayrıca bununla yetinilmeyip infaz koşulları eskiye oranla daha da ağırlaştırılarak cezaevi yaşamı çekilmez hale getirilmektedir.

Türkiye'deki cezaevi koşulları ve özellikle de siyasi mahpusların kaldığı F Tipi Cezaevi koşulları çok ağır ve insan hakları açısından da tartışmalı bir konumdayken, buna ek olarak bir de mahpuslara ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına özgü infaz koşullarının uygulanması ve havalandırma, görüş, haberleşme araçlarından yararlanma vb. konularda eskiye oranla önemli ölçüde hak kaybına uğramış olmaları daha büyük bir mağduriyet yaratmıştır. Yüksek

güvenlikli F Tipi Cezaevinde mahpusların her türlü sosyal ve duysal izolasyon uygulamasıyla diğer mahpuslardan ayrı tutulmaları ve insani temas noktasının kamu görevlileriyle sınırlı düzeyde konuşmaya-ilişkiye indirgenmesi ve dış dünyayla olan ilişkilerine de ayrıca sınırlamalar getirilmiş olması bu konumdaki mahpusları son derece olumsuz biçimde etkilemiştir.

Tek kişilik hücreye kapatıldıktan sonra fiziki koşullar itibarıyla asgari düzeyde sağlıklı bir yaşam sürdürebilmelerinin koşulları ortadan kaldırılan mahpusların, güneş ışığından yararlanabilme, rahat nefes alabilme ve temiz havayı soluyabilmeleri dahi engellenmiştir. Günde yalnızca bir saat havalandırmaya çıkarılan, sohbet hakkı ve arkadaş ziyaretleri tümüyle kaldırılan, aile görüş ve haberleşmeleri sınırlandırılıp ek disiplin cezalarıyla hak yoksunlukları artırılan mahpusların bu şekilde hücrede tek başına ölüme terk edilmeleri, insan haklarına ve temel hukuk ilkelerine aykırıdır.

Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası alan mahpusların "ölünceye kadar" cezaevinde kalmak biçimindeki ağır bir cezalandırmaya tabi tutulmaları nedeniyle, infaz koşullarının daha da hafifletilmesi yerine ağırlaştırılarak tek kişilik bir hücrede tecrit edilmiş vaziyette, ölene kadar tek başına yaşamaya mahkum edilmeleri insanlık dışı bir uygulamadır. Açık biçimde hukuki olmayan ama yasal ve fiili olarak tecrit ve izolasyonu amaçlayan bu rejimle hücre hapsinin dayatılması, hakların idare keyfiyetine bırakılarak kısıtlanması ve hükümlünün kayıtsız-şartsız boyun eğmeye zorlanması, insanlık onuruyla bağdaşmayan bir durumdur.

Hücrenin mahpuslar üzerindeki etkisi bilinmekte ve Ceza İnfaz Yasası'nda dahi en fazla 20 gün olabileceği öngörülmüşken ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına mahkum edilen mahpusların ömür boyu hücre cezasına mahkum edilmiş olmalarının hiçbir hukuki gerekçesi olamaz. İnsani açıdan asla kabul edilemeyecek bu uygulamayla birlikte mahpusların hücrede tek başına ve ölünceye kadar yaşamaya mahkum edilmeleri, ileriki yaşamlarını da etkileyecek biçimde sarsıcı sonuçlar doğurmaktadır. Nitekim insan hakları örgütlerinin yürüttüğü çalışmalara göre 'ölünceye kadar' cezaevinde kalacakları öngörülen bu kişilerde F Tipi cezaevinde kalan diğer mahpuslarda görülen rahatsızlıklardan farklı ve daha ağır boyutta sorunlar ortaya çıkmaktadır ki tek başına hücrede kalanlara ilişkin yapılan bilimsel araştırmalar da bunu doğrulamaktadır.

MADDE GEREKÇESİ:

Madde 1- Değişiklik ile ağırlaştırılmış müebbet hapse mahkum olanlar ile diğer mahpuslar arasındaki fark ortadan kaldırılmıştır.

Hak ve özgürlüklerin ayırım yapılmadan herkes için eşit biçimde uygulanması gerektiği Anayasa'da yer alan temel ilkelerden olup uluslararası sözleşmeler de bunu gerektirmektedir.

Uluslararası hukuk kurallarına göre, tek kişilik hücrede, içerideki ve dışarıdaki herkesten yalıtılmış biçimde cezaevinde tutuluyor olmak, özellikle de 'ölünceye kadar' cezaevinde kalacağı öngörülen insanlar açısından gayri insani bir muamele ve cezalandırma biçimidir.

Nitekim Avrupa Cezaevi Kuralları Mad 58'de *"Hapis ve suçluyu özgürlüğünden yoksun bırakarak dış dünyadan ayıran benzeri diğer cezalar, kişiye derin ızdıraplar veren önlemlerdir. Hapishane rejimi, hapishane hayatı ile dışarıdaki özgür yaşam arasındaki farkı azaltmanın yollarını aramalıdır."* hükmü yer almaktadır.

BM Genel Kurulunun 14 Aralık 1990 tarih ve 45/111 sayılı kararıyla (m.7) *"Bir ceza olarak hücre hapsinin kaldırılması veya bu cezanın kısıtlanması yönünde çaba gösterilir ve gösterilen çabalar teşvik edilir."* denilmekte olup kısa süreli bile olsa hücre hapsine karşı çıkmaktadır.

İnsan hakları hukukunun temel gerekleri mahpuslar arasında işledikleri suçun niteliğine göre ayırım yapılmamasını öngörmektedir. Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası alanlarla diğer mahpuslar arasında infaz rejiminden kaynaklanan bu ayrımcılık kısmi değişikliklerle giderilebilecek bir durum olmayıp madde metninin bütünüyle ortadan kaldırılması gerekmiştir.

Madde 2 – Yürürlük maddesidir.

Madde 3 – Yürütme maddesidir.

**5275 Sayılı Ceza Ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 25.
Maddesi Hakkında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi.**

Madde 1- 5275 Sayılı Ceza Ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 25. Maddesi aşağıdaki şekilde kaldırılmıştır;

"5275 Sayılı Ceza Ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 25. Maddesi yürürlükten kaldırılmıştır."

MADDE 3 – Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4 – Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

